

Cecilia von Sydow

Kommunstyrelsen

Avveckling av AB Vårljus

Ärende

Vårljus AB har inför årsstämman 8 maj 2019 vänt sig till ägarkommunerna för ställningstagande angående bolagets fortlevnad. Handlingsalternativen fokusera/utveckla eller avveckla verksamheten har kommunicerats med ägarkommunerna varvid 85,1 procents ägarandel ställt sig bakom alternativet att avveckla bolaget.

I valet av att utveckla eller avveckla verksamheten bedömer kommunledningskontoret att förutsättningarna för att utveckla verksamheterna inom Vårljus är mycket små. Det alltför riskfyllt att huvudparten av verksamheten är beroende av ensamkommande för vilka tillväxtpotentialerna är mycket osäkra. Ytterligare tillkommer att övriga verksamhetsområden inom Vårljus: institutionsvård, jour- och familjehem samt öppna insatser efterfrågas i alltför liten utsträckning av ägarkommunerna. Sammantaget föranleder det kommunledningskontoret att ställa sig bakom styrelsen i AB Vårljus ställningstagande att verksamheten avvecklas och att de investeringar som gjorts i boenden tillvaratas och i fortsättningen ges möjlighet att bedrivas i någon av ägarkommunernas regi.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att Danderyds kommuns ombud, vid bolagets årsstämma, ska rösta för att AB Vårljus (556485-4791) avvecklas.

Bakgrund

AB Vårljus bildades 1994 av 25 kommuner i Stockholms län (exklusive Stockholms stad) för att erbjuda vård-, behandlings- och rådgivningstjänster för i första hand barn och unga. I början av 2000-talet skedde en omställning från institutionsvård till familjehem vilken samtidigt konkurrerades ut. Det medförde en successivt krympande verksamhet för Vårljus. Under 2015 ökade dock omsättningen kraftigt främst på grund av efterfrågan på nya boenden för ensamkommande. Kommunerna hade sedan 2006 tagit över det statliga ansvaret för flyktingmottagande. När staten sedan ändrade sin

Cecilia von Sydow

flyktingpolitik 2017 påverkades förutsättningarna återigen för Vårlljus. Staten halverade ersättningen till kommunerna vilket minskade deras ekonomiska utrymme för köp av vårdplatser med mer än 90 procent. Ersättningen för ensamkommande gick från 4500 mnkr 2016 till 100 mnkr 2019. Antalet ensamkommande sjönk med 95 %.

Konsekvenserna för Vårlljus blev en minskning av omsättningen från 320 mnkr i budget 2017 till 208 mnkr budget 2018. Prognosen för 2019 uppgår till 158 mnkr.

Bolaget har inför årsstämman 8 maj 2019 vänt sig till ägarkommunerna för ställningstagande angående bolagets fortlevnad. Redan när den statliga flyktingpolitiken 2017 ändrade förutsättningarna för Vårlljus samlade verksamhet tog styrelsen i december 2017 initiativet till ägardialoger under våren 2018. Då nedgången inom ensamkommande blev större än befarat vände sig styrelsen återigen till ägarkommunerna för ställningstagande om att anpassa organisationen till nya förutsättningar eller avveckla densamma. Möjligheten att fokusera och utveckla verksamheten har konstaterats som begränsad. Idag finns inte samma behov som tidigare i att bilda kommunalförbund utan samverkan kan ske genom generell avtalsamverkan sedan 1 juli 2018. Vårlljus marknadsandel uppgår till 1 procent och skulle behöva öka till 6 procent för att bolaget ska erhålla den kritiska massan av en omsättning på lägst 150 mnkr. Kommunerna skulle då behöva lägga över sin verksamhet från dagens förvaltningsform till Vårlljus.

Handlingsalternativen fokusera/utveckla eller avveckla verksamheten har kommunicerats med ägarkommunerna varvid 85,1 procent ägarandel ställt sig bakom alternativet att avveckla bolaget. I dessa ingår 58,4 % för avveckling och 32,3 procent fokusera, dvs anpassa organisationen till nya förutsättningar om en majoritet förordade detta som villkor.

Vårlljus styrelse beslutade den 5 december 2018 om inriktningen att avveckla Vårlljus med utgångspunkten att enheterna ska drivas vidare med annan huvudman.

Kommunledningskontorets utredning

Danderyds kommun har i ägardialoger med Vårlljus berett frågan om vilka handlingsalternativ som står till buds beträffande Vårlljus framtid. Dialogen har skett både på politisk nivå och på tjänstemannanivå.

När det gäller konsekvenserna för Danderyds kommun driver Vårlljus ett stödboende i kommunen med 10 platser för ensamkommande. Socialnämnden beslutade den 21 januari 2019 (§ 12) att lägga ner stödboendet då det finns flera alternativa lösningar såsom stödboende i egen lägenhet/modulboenden i kommunen. Socialnämnden har även konstaterat

Cecilia von Sydow

att kostnaden är lägre vid en omstrukturering genom nedläggning jämfört med nuvarande situation med Vårljus som utförare.

I valet av att utveckla eller avveckla verksamheten bedömer kommunledningskontoret att förutsättningarna för att utveckla verksamheterna inom Vårljus är mycket små. Det alltför riskfyllt att huvudparten av verksamheten är beroende av ensamkommande för vilka tillväxtpotentialerna är mycket osäkra. Ytterligare tillkommer att övriga verksamhetsområden inom Vårljus: institutionsvård, jour- och familjehem samt öppna insatser efterfrågas i alltför liten utsträckning av ägarkommunerna. Sammantaget föranleder det kommunledningskontoret att ställa sig bakom styrelsen i AB Vårljus ställningstagande att verksamheten avvecklas och att de investeringar som gjorts i boenden tillvaratas och i fortsättningen ges möjlighet att bedrivas i någon av ägarkommunernas regi.

Åsa Heribertson
KommundirektörJohan Lindberg
Administrativ direktör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Avveckling av AB Vårljus
2. AB Vårljus skrivelse Lokal beredning inför Vårljus stämma den 8 maj 2019

Expedieras
AB Vårljus
Socialnämnden